

نقشه راه

مرکز سنجش شایستگی های حرفه ای
معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت

مأموریت‌های اصلی مرکز سنجش

- ۱- ارزشیابی صلاحیت‌های حرفه ای معلمی (اصلاح)
- ۲- سنجش دستاوردهای یادگیری دانشجویان (سدید)
- ۳- تعیین ارزش افزوده دانشگاه
- ۴- شرکت مؤثر در مطالعات بین المللی

ارزشیابی صلاحیتهای حرفه ای معلمی (اصلاح)

اهداف طرح اصلح

- اطمینان از احراز صلاحیتهای حرفه‌ای دانش‌آموختگان دانشگاه
- فراهم نمودن شواهدی جهت بررسی اثربخشی برنامه درسی
- تقویت انگیزه دانشجویان جهت ارتقای کیفیت تحصیلی

مستندات قانونی

- ماده ۸ قانون متعهدین خدمت

- اساس نامه دانشگاه فرهنگیان (بند ۳ ماده ۸ و بند ۵ ماده ۱۶)

- راهکار ۴-۱۱ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

- مصوبه شماره ۵۲۴۰۰/۱۲۰ شورای عالی آموزش و پرورش مبنی بر شرایط

و ضوابط پذیرش دانشجو در دانشگاههای فرهنگیان و شهید رجایی

تجربیات بین المللی

● **آزمون پرکسیس:** این طرح که توسط مرکز خدمات سنجش آموزش در ایالات متحده انجام می‌شود شامل سنجش دانش و مهارت‌های پایه‌ای تدریس (خواندن، نوشتن و ریاضیات)، سنجش موضوعی (دانش محتوایی، دانش تربیتی کلی و مهارت‌های تدریس موضوعات ویژه) و آزمون عملکردی معلمان مبتنی بر استانداردهای پایه‌ای تدریس است.

● **آزمون عملکردی معلمان کالیفرنیا:** برنامه ریزی، آموزش، ارزیابی، بازخوردها و زبان علمی را به کمک طرح‌های متقاضیان، دست‌سازهای معلمان، نمونه کار دانش‌آموزان، کلیپ‌های ویدئویی تدریس و بازخوردها و نظرات شخصی متقاضی ارزیابی می‌کند.

تجربیات بین المللی

● **آزمون عملکرد آموزشی معلمان:** شامل گردآوری تکالیف عملکردی مرتبط با تدریس و متمرکز بر طراحی، آموزش، سنجش و بیان علمی و تحلیل تدریس است و نیز یک قطعه سه تا پنج روزه یادگیری مستند شده به عنوان بخشی از طراحی، آموزش و سنجش را در بر می گیرد.

● **سنجش تراکمی آموزشگران مقیم اهایو:** مخصوص دانشجو معلمان مقیم در دوره چهارساله معلمی ایالت اهایو است. دانشجویان موظف هستند مواد مورد آزمون عبارتند از طرح درسها و مواد آموزشی برای یک چرخه یادگیری با نمونه کار دانشآموزان و سایر شواهد رشد حرفه ای و پیمایش درک دانش آموزان

تجربیات بین المللی

● **آزمون شایستگی معلمی:** این آزمون در هند اجرا می شود و شامل رشد کودک، آموزش فراگیر و درک کودکان با نیازهای ویژه، سواد آموزش و تعلیم و تربیت، زبان انگلیسی، تربیت، محتوا و مسایل آموزشی ریاضیات و مطالعات محیطی می شود.

● **آزمون گواهی معلمی:** قدیمی ترین آزمونهای صلاحیت معلمی است و در فیلیپین اجرا می شود. این آزمون به صورت الکترونیکی و ملی برگزار می شود و شامل سه بخش آموزش حرفه ای (نظریه های آموزشی، اصول و مبانی آموزش و پرورش و سنجش) آموزش عمومی (علوم و ریاضیات، انگلیسی و ادبیات، تاریخ و اطلاعات عمومی و آموزش روشها) و آموزش تخصصی (ویژه دوره متوسطه) است.

تجربیات ملی

- دانشگاه امام صادق (ع)، موسسه اخلاق و تربیت و مدرسه معصومیه
- آزمون مدیریت حرفه‌ای، دستیاری پزشکی و وکالت
- جشنواره الگوهای برتر تدریس
- انتخاب معلمان اعزامی به مدارس خارج از کشور

مبنای نظری شایستگی‌های حرفه‌ای

شایستگی‌های حرفه‌ای معلمی (سند کلان برنامه درسی تربیت معلم)

الف- شایستگی معطوف به دانش موضوعی (CK): تسلط بر دانش تخصصی

ب- شایستگی معطوف به دانش تربیتی (PK): فهم ماهیت تربیت، توانایی تحلیل موقعیت تربیتی و توانایی تشخیص ماهیت فرصت‌های تربیتی و آثار آن

ج- شایستگی معطوف به دانش تربیتی موضوعی (PCK): آشنایی با دانش‌های ترکیبی رشته، تسلط بر برنامه‌ریزی رشته، آموزش رشته و خلق موقعیت‌های تربیتی در رشته

• د- شایستگی معطوف به دانش عمومی (GK): زمینه‌سازی تحلیل موقعیت‌ها و تصمیم‌گیری مناسب و انجام کار متعهدانه برای معلم از طریق فهم امور مرتبط با فرهنگ، دین، زبان و سیاست شامل ابعاد آگاهی از دانش دینی، توانایی تحلیل پدیده‌های فرهنگی-سیاسی، تسلط بر سواد زبانی و علاقه‌مندی به حفظ سلامت و محیط زیست

مؤلفه های سنجش در اصلح

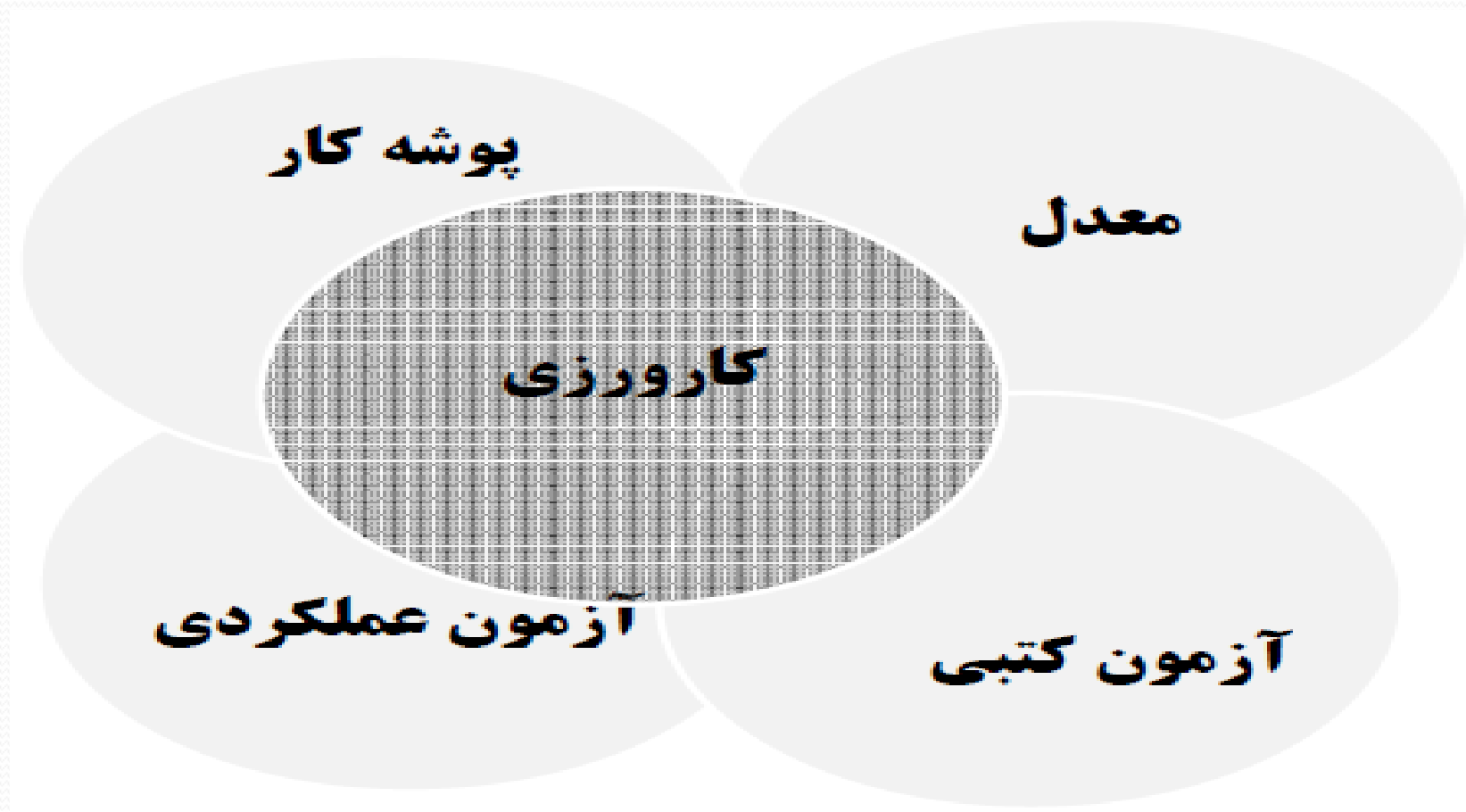
الف- آزمون عملکردی: چگونگی اقدام موثر دانشجو در برابر موقعیت های تدریس مشابه کلاس درس مورد سنجش قرار می گیرد (چگونگی طراحی راهبرد آموزشی، تشریح تم آموزشی و طرح کلی برای سنجش دانش آموزان)

ب- آزمون کتبی: آزمون کتبی به ارزیابی سه نوع شایستگی معطوف به دانش تربیتی، موضوعی تربیتی و همچنین بخشی از دانش موضوعی اختصاص داده شده است. این بخش از طریق طراحی سوالات استاندارد و آزمون هماهنگ اجرا می گردد.

ج- پوشه کار: آثار، تولیدات و مستندات از طریق تشکیل پوشه کار قابل بررسی است (آثار مرتبط با فعالیت های فرهنگی، هنری و مذهبی و نیز نشانگرهایی همچون مسئولیت پذیری، روحیه مشارکت پذیری، فعالیت های داوطلبانه و تقید به امور عقیدتی)

د- معدل

ارتباط مولفه ها و کارورزی

زمانبندی اجرایی طرح

سال سوم	سال دوم	سال اول	سال اجرا مؤلفه
۳۰	۳۰	۲۰	پوشه کار
۳۰	۲۰	-	آزمون عملکردی
۳۰	۲۵	۴۰	آزمون کتبی
۱۰	۲۵	۴۰	معدل

معیارهای تصمیم گیری

- کسب حداقل ۶۰ درصد نمره برای قبولی قطعی لازم است. افرادی که کمتر از ۶۰ درصد نمره را کسب کرده باشند به عنوان **مردود** تلقی می شوند.

افراد مردود باید چکار کنند؟

پیشنهاها:

پیگیری مسائل از طریق مجاری ذیربط و قانونی برون سازمانی
حل مسئله از طریق بررسی و بازنگری در اسناد درون سازمانی

سنجش دستاوردهای یادگیری دانشجویان (سدید)

ویژگی‌های طرح سدید

سؤالات اصلی:

- آیا خروجی‌های دانشگاه فرهنگیان از کیفیت مناسبی برخوردار هستند؟
- روند آماده‌سازی دانشجویان بر اساس کیفیت آن‌ها در طول زمان چه تغییراتی نموده است؟

مدل مفهومی:

مدل سه گانه برنامه‌ریزی درسی شامل برنامه مصوب (قصد شده)، برنامه اجرا شده و برنامه کسب شده.
در این رویکرد تمرکز بر برنامه کسب شده و قضاوت در مورد برنامه مصوب و چگونگی اجرای آن (برنامه اجرا شده)

مدل سنجش

دانش تربیتی، دانش موضوعی، دانش موضوعی تربیتی

استفاده کنندگان از نتایج:

مدیران ارشد، سیاست‌گذاران آموزشی و برنامه‌ریزان درسی رشته‌های دانشگاه

ویژگی‌های طرح سدید (ادامه)

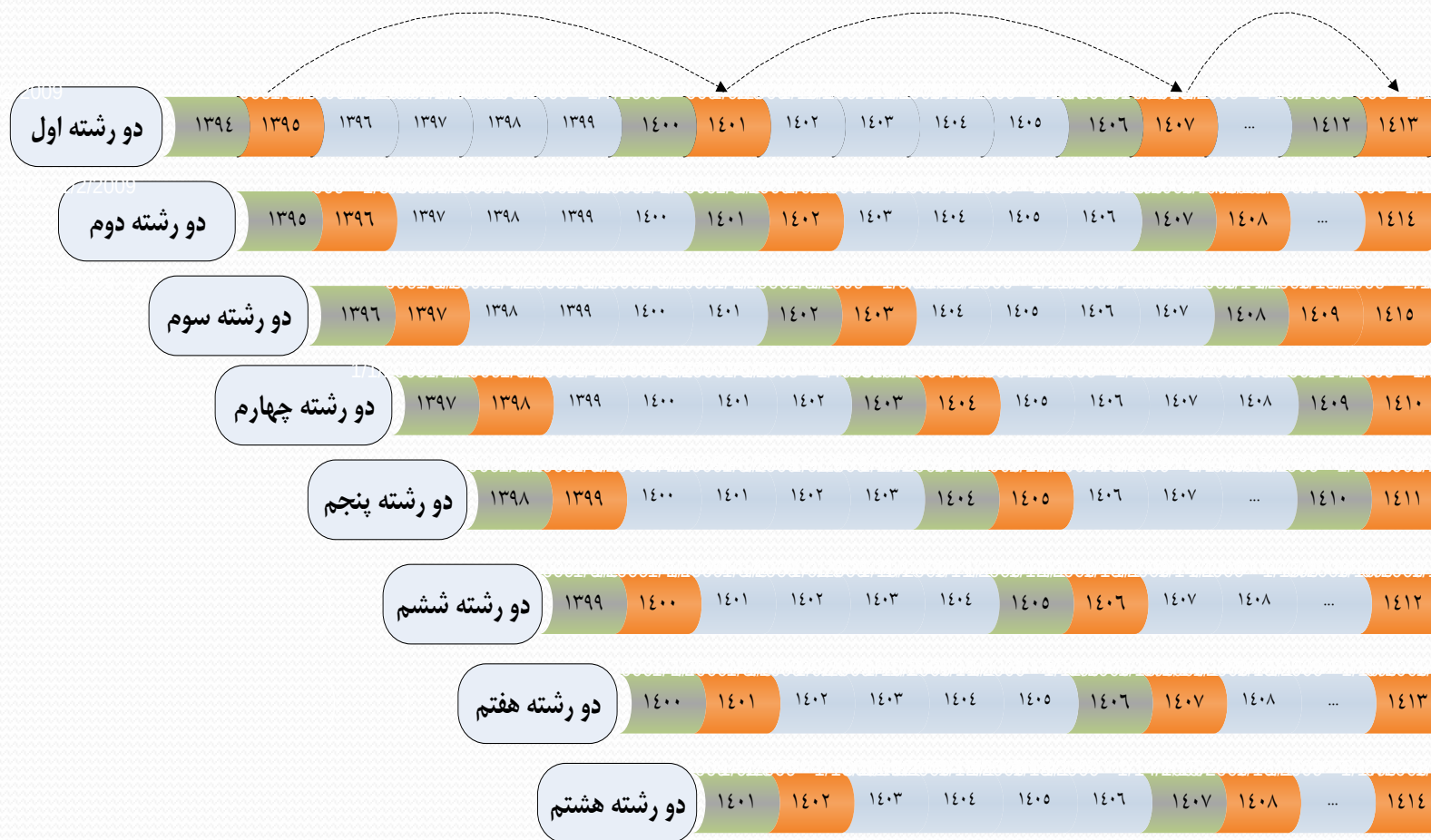
طرح اولیه: ویژگی اصلی:

- پوشش همه رشته‌های آموزشی در دانشگاه فرهنگیان
- امکان فراهم آمدن بررسی تغییرات در طول زمان بر اساس نتایج

مراحل

- مشخص کردن اولویت سنجش رشته‌ها بر اساس ماهیت رشته، تعداد نیروهای متخصص در رشته و ملاحظات سنجشی
- احصاء شایستگی‌های هر رشته با انجام مطالعات موردی عمدتاً به‌طور کیفی شده برای تعیین انتظارات دانشی، مهارتی و نگرشی از دانش‌آموخته هر رشته
- ساخت و اعتباربخشی ابزارهای متناسب برای سنجش هر یک از شایستگی‌ها
- گردآوری اطلاعات در مرحله میدانی و تحلیل جهت آگاهی از کیفیت دانش‌آموختگان از لحاظ برخورداری از شایستگی‌های پایه

طرح شماتیک سدید با لحاظ روندها

روندها

ابزار سازی و اجرای مقدماتی

اجرای نهایی آزمون

چالش‌ها و بیم‌های برنامه سدید

- عدم امکان ارزیابی برنامه اجرا شده بر اساس نتایج طرح سدید
- عدم کاربرد نتایج به دست آمده برای همان گروه از دانشجویان
- پاسخ:
- مشخص کردن نقص احتمالی دانشجویان با دقت قابل قبول
- در نظر گرفتن دانشجویان مورد سنجش به عنوان منبع اطلاعات برای رفع اشکالات و کاستی‌های احتمالی برنامه
- امکان برگزاری میان‌پایه‌ای طرح سدید پس از شروع و با رعایت ملاحظات
- بدیع بودن این شیوه سنجش در تربیت معلم و آموزش و پرورش و آموزش عالی و فراهم کردن داده‌های سخت و با اعتبار بالا در مقابل داده‌های نرم
- پیامدها:
- استلزام اندازه‌گیری دقیق با استفاده از نتایج با اعتبار بالا
- محدودیت ظرفیت تخصص‌های موجود در کشور برای طراحی و اجرای این گونه سنجش‌ها
- راه حل‌ها:
- آموزش تخصصی کارشناسانی دارای زمینه‌های لازم برای طراحی سوالات عملکردی
- استفاده از متخصصان ممتاز بین‌المللی برای آموزش و زمینه‌سازی
- دشواری سنجش کیفیت دانش آموختگان در رشته‌هایی که ادبیات بین‌المللی
- راه حل:
- پرداختن به این رشته‌ها در مراحل بعدی برای استفاده از تجربیات و مهارت‌های به دست آمده

زمینه‌سازی‌های مورد نیاز برای اجرایی برنامه سدید

- فازبندی فعالیت‌ها و استفاده از خدمات نیروهای خارج از دانشگاه فرهنگیان به دلیل وسعت فعالیت‌ها و تخصصی بودن آن‌ها
- تعریف خرده پروژه‌هایی:
 - تعیین شایستگی‌های پایه عمومی در دانش‌های عمومی
 - تعیین شایستگی‌های پایه در دانش موضوعی تربیتی در هر یک از رشته‌ها
 - تعیین شایستگی‌های پایه در دانش موضوعی در هر یک از رشته‌ها
 - ساخت ابزار سنجش شایستگی‌های پایه در دانش موضوعی تربیتی در هر یک از رشته‌ها
 - ساخت ابزار سنجش شایستگی‌های پایه در دانش موضوعی در هر یک از رشته‌ها

هزینه‌های لازم برای اجرای برنامه سدید

- هزینه‌های اولیه: شامل تعیین شایستگی‌ها، تربیت متخصصان طراحی سوال و طراحی‌های اولیه چگونگی انجام سنجش و غیره است که در این موارد ناگزیر به استفاده مستقیم از خدمات متخصصان به نام بین‌المللی
- هزینه‌های ستادی: مربوط به آماده‌سازی و تحلیل آزمون‌ها
- هزینه‌های گردآوری اطلاعات در هنگام گردآوری اطلاعات به‌طور خاص در استان‌ها و پردیس‌ها

بررسی ارزش افزوده دانشگاه فرهنگیان در دانشجویان

نقشه راه مرکز سنجش صلاحیت حرفه‌ای معلمان

ویژگی بررسی ارزش افزوده دانشگاه فرهنگیان در دانشجویان

سؤالات اصلی

- دانشجویان در طول دوره تحصیل خود در دانشگاه فرهنگیان با چه نظامی برخی
- صلاحیت‌های لازم جهت را پیدا می‌کنند؟
- آیا تغییرات رصد شده در صلاحیت‌های مورد بررسی روبه رشد بوده است؟
- جریان رشد صلاحیت‌های مورد بررسی به چه منوال است؟

مدل سنجش

استفاده از مطالعات طولی از نوع پانلی
بررسی گروهی از دانشجویان (نمونه) در ابتدای ورود به دانشگاه از لحاظ برخی از
صلاحیت‌های مورد توجه جهت ترسیم خط پایه
تشخیص تغییرات در صلاحیت‌ها با انجام اندازه‌گیری متناوب و منظم در فواصل زمانی مشخص
(یک ساله یا نیمسال تحصیلی)

استفاده کنندگان از نتایج

- نتایج حاصل شده، نتایج پژوهشی است در قالب تحلیل‌ها و تفاسیر قابل درک و استفاده
- مدیران و سیاست‌گذاران دانشگاه فرهنگیان و مسئولان آموزش و پرورش

ویژگی بررسی ارزش افزوده دانشگاه فرهنگیان در دانشجویان (ادامه)

طرح اولیه

- پیاده سازی مطالعه طولی از نوع پانلی
- توجه به چندین موج برای گردآوری داده ها: در موج اول انتخاب ورودی های سال اول به عنوان گروه هدف. به علت پوشش بیشتر طراحی چندین موج ناقص از دانشجویان مشغول به تحصیل در سال های بالاتر

مراحل

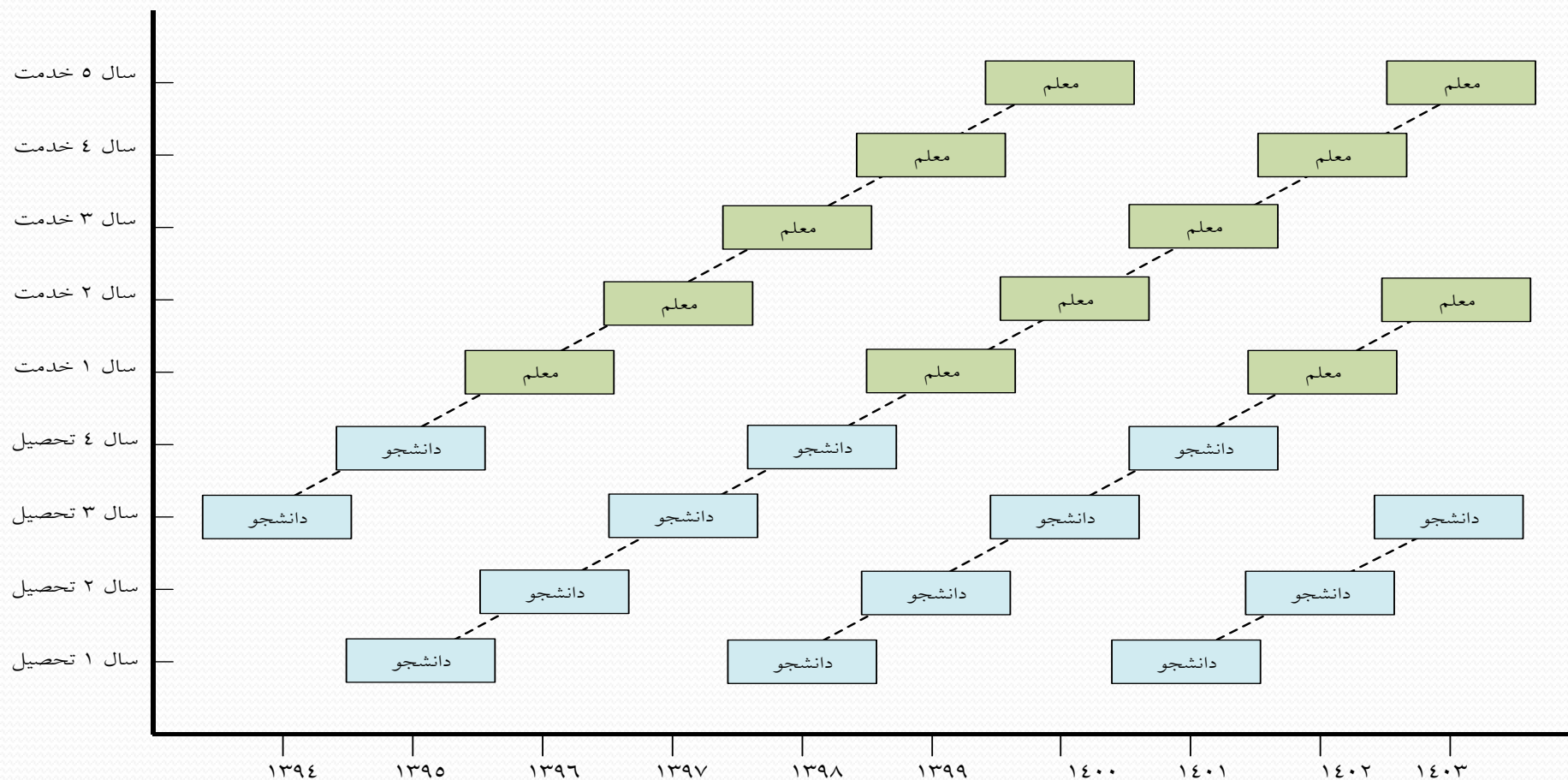
- تعیین صلاحیت های قابل اندازه گیری در رویکرد ارزش افزوده
- تهیه ابزارهای اندازه گیری و اعتباریابی آنها
- تعیین نمونه ای از دانشجویان و گردآوری اطلاعات از آنان
- ردیابی نمونه در سال های آتی
- تهیه گزارش به طور منظم

ویژگی بررسی ارزش افزوده دانشگاه فرهنگیان در دانشجویان (ادامه)

چالش‌ها

- در نظر گرفتن متغیرهای غیر شناختی به عنوان متغیرهای مورد اندازه‌گیری در ارزش افزوده
- پیگیری دانشجویان تا ۵ سال پس از فارغ‌التحصیلی و لزوم همکاری با آموزش و پرورش در این زمینه

طرح شماتیک بررسی ارزش افزوده دانشگاه فرهنگیان در دانشجویان (ادامه)

مطالعات بین‌المللی

نقشه راه مرکز سنجش صلاحیت حرفه‌ای معلمان

مطالعات بین‌المللی

سوالات اصلی

- در مقایسه با سایر کشورهای دنیا، دانشجویان دانشگاه فرهنگیان تا چه میزان برای انجام معلمی آماده شده‌اند؟
- از دیدگاه بین‌المللی، چه عواملی بر شرایط آماده‌سازی دانشجو معلمان تأثیر می‌گذارد؟
- عوامل تأثیرگذار بر آماده‌سازی دانشجویان سایر کشورها چه تفاوتی با ایران دارند؟

مدل سنجش

- تأکید بر دانش موضوعی و دانش موضوعی تربیتی
- سنجش سایر متغیرهای نگرشی همچون باور نسبت به ماهیت موضوع تدریس، نگرش نسبت به موضوع، نظر نسبت چگونگی آماده‌سازی خود

مطالعات بین‌المللی

مراحل

- اعلام آمادگی برای شرکت در مطالعه و مشارکت در تدوین رویکردهای اجرایی مطالعه
- ترجمه دفترچه‌ها، پرسشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها
- نمونه‌گیری دانشجویان
- اجرای میدانی ابزارهای اندازه‌گیری
- مشارکت در تحلیل و تدوین گزارش مطالعه
- **مطالعات بالقوه برای شرکت**

Teacher Education and Development Study in Mathematics
(TEDS-M)